

#### Fiche 4: Richtlijn ecologisch ontwerp voor energieverbruikende producten

*Titel:*

**Voorstel voor een richtlijn van het Europese Parlement en de Raad betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energieverbruikende producten en tot wijziging van Richtlijn 92/42/EEG van de Raad**

*Datum Raadsdocument:* 26 augustus 2003

*Nr Raadsdocument:* 12082/03 Ener 240

*Nr. Commissiedocument:* COM(2003) 453 def.

*Eerstverantwoordelijk ministerie:* EZ i.o.m. VROM en BZ

*Behandelingstraject in Brussel:* Raadswerkgroep Energie, Raad Transport, Energie en Telecommunicatie

*Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:*

De productie, distributie, het gebruik, alsmede het beheer aan het eind van de levenscyclus van energieverbruikende producten gaat gepaard met een aanzienlijk aantal effecten op het milieu. Geschat wordt dat zo'n 80% van alle aan producten gerelateerde milieu-effecten bepaald worden tijdens de ontwerpfase van het product. Het zo vroeg mogelijk opnemen van milieu-overwegingen in het productontwikkelingsproces is daarom een zeer doeltreffende methode om veranderingen en verbeteringen in een product aan te brengen.

Het doel van het voorstel is om een omvattend en coherent wetgevingskader te creëren voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp van energiegebruikende producten (uitgezonderd voertuigen) teneinde:

- Het vrije verkeer van energieverbruikende producten binnen de EU te garanderen.
- De algemene milieuprestaties van deze producten te verbeteren (minder grondstoffen gebruiken, minder emissies etc.).
- Bij te dragen aan de zekerheid van de energievoorziening
- Concurrentievermogen van de EU-economie te vergroten.
- De belangen van zowel industrie als consument te behartigen

Gekozen is voor een kaderrichtlijn zodat niet telkens de complete Europese wetgevingsprocedure moet worden doorlopen per product(groep), maar uitvoeringsmaatregelen kunnen worden opgesteld op grond van de Comitologie procedure. Een nadere verduidelijking van de rol en bevoegdheid van een eventueel regelgevend comité dient nog plaats te vinden. Er wordt ook duidelijk gesteld dat uit deze kaderrichtlijn nog geen specifieke juridische verplichtingen voor bedrijven voortvloeien. De milieu-aspecten, de beoordelings- en rapportagesystematiek worden al wel in de richtlijn vastgelegd. Specifieke prestaties voor energie-efficiency en milieu-aspecten worden in uitvoeringsmaatregelen vastgelegd. Pas dan en na omzetting in nationale wetgeving liggen de juridische verplichtingen voor de betrokkenen geheel vast.

*Rechtsbasis van het voorstel:* Artikel 95

*Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement:* Co-decisie (artikel 251 EG-verdrag)

*Instelling nieuw Comitologie-comité:* Comitologie procedure door een regelgevend comité

*Subsidiariteit en proportionaliteit:*

Subsidiariteit: positief vanwege de volgende aspecten:

- Uit het oogpunt van duurzame ontwikkeling. Duurzame ontwikkeling is een van de belangrijkste beleidsdoelstellingen van de EU (Artikel 2 van het EG verdrag)

- Uit het oogpunt van de Interne markt. Door minimumharmonisatie van normen voor energie-efficiency en allerlei milieuaspecten in de ontwerp fase wordt concurrentievervalsing tegengaan.

NB: Hoewel dit onderwerp op communautair niveau geregeld dient te worden, kan het door de Commissie aangevoerde argument van de continuïteit van de energievoorziening niet geaccepteerd worden daar uit de recentelijke discussie over voorzieningszekerheid in Brussel blijkt dat het zwaartepunt van voorzieningszekerheid bij de lidstaten ligt.

#### Proportionaliteit: Positief

Het betreft hier minimumharmonisatie door middel van een kaderrichtlijn.

Door middel van het vaststellen van uitvoeringsmaatregelen door een Comité zullen minimumnormen voor de gehele EU worden vastgesteld.

Dit betekent dat er na het stellen van bepaalde normen in een uitvoeringsmaatregel lagere normen onmogelijk zijn geworden. Strengere eisen zullen in bepaalde gevallen wel kunnen, indien zij na notificatie goedgekeurd worden door de Commissie.

*Consequenties voor de EU-begroting: geen*

*Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:*

- Voor beleidsverantwoordelijk departement (-en): Voor het handhaven van uitvoeringsmaatregelen komen de kosten voor rekening van het beleidsverantwoordelijke departement. Over de uitvoering van de handhaving zullen te zijner tijd afspraken gemaakt moeten worden met de handhavingsautoriteiten.

Verder zullen er ook kosten gemaakt dienen te worden om het bedrijfsleven voor te lichten over uitvoeringsmaatregelen. Ook deze kosten zijn voor rekening van het beleidsverantwoordelijke departement.

- In de uitvoeringsmaatregelen zullen informatieverplichtingen worden opgenomen voor bedrijven. Deze informatieverplichtingen houden verband met het toezicht op de naleving door nationale autoriteiten. (zie bijlage VII, punt 6) Voor een CE-markering (het stempeltje dat op het produkt komt te staan als het voldoet aan de richtlijn) zijn deze kosten in de regel laag.

*Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering):*

Het voorstel noopt tot nieuwe regelgeving. Een mogelijkheid is om een Algemene Maatregel van Bestuur op basis van de Wet energiebesparing toestellen vast te stellen ter implementatie van de onderhavige richtlijn. Op basis van die AMvB (een kaderbesluit) kunnen dan toekomstige uitvoeringsmaatregelen snel geïmplementeerd worden. Een andere mogelijkheid is implementatie via de Algemene Wet Milieubeheer. Een keuze tussen deze twee verschillende wetgevingskaders voor implementatie wordt nader praktisch uitgewerkt door EZ en VROM wanneer de richtlijn definitief is vastgesteld. Dan is pas duidelijk waar het zwaartepunt van de richtlijn komt te liggen, op energie-efficiency of de milieuaspecten.

Het Besluit rendementseisen cv-ketels, het Besluit energie-efficiëntienormen koel- en vriesapparatuur en het Besluit energierendementseisen voorschakelapparaten voor fluorescentielampen zullen aangepast moeten worden naar aanleiding van de onderhavige richtlijn. Het Besluit geluidsinformatie huishoudelijke apparaten zal ingetrokken dienen te worden.

De richtlijn bevat een notificatieverplichting in artikel 6. Een dergelijke bepaling is ook opgenomen in de onder artikel 13 van de kaderrichtlijn vallende 'oude' richtlijnen.

De handhavings- en sanctioneringsbepalingen die de Commissie heeft opgenomen in haar voorstel schrijven geen specifiek handhavingsinstrumentarium voor. Handhaving in Nederland zal daarom plaatsvinden op basis van het handhavingsinstrumentarium van de Wet energiebesparing toestellen en/of Algemene Wet Milieubeheer. Het voorstel heeft geen juridische/ beleidsmatige gevolgen voor decentrale overheden.

*Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:*

Op 31 december 2005 dient de implementatieregelgeving vastgesteld en gepubliceerd te zijn. Voor het opstellen van een AMvB is gemiddeld 6 tot 9 maanden nodig, afhankelijk van de complexiteit van de materie. Onderhavige materie is vrij complex: de invulling van de beleidsruimte, bepaling van de rechtsgrondslag en daarmee het handhavingsinstrumentarium van het nieuwe kaderbesluit en de inpassing en aanpassing van bestaande regelgeving in het nieuwe systeem zullen ook enige tijd vergen.

De voorgestelde implementatietermijn is -vooral als de wetgevingsprocedure op Europees niveau nog lange tijd gaat duren- nogal krap.

*Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:*

Nederland staat positief tegenover het initiatief van de Commissie.

Dit voorstel biedt mogelijkheden om gezamenlijk op te trekken met de lidstaten om te komen tot eenduidige milieuvoorschriften met betrekking tot het ontwerp van energieverbruikende producten door middel van minimumharmonisatie. Echter het voorstel is nog te weinig uitgewerkt. Zo ontbreken sommige definities en zijn andere definities te vaag. Ook zijn sommige bepalingen niet goed uitvoerbaar.

De voor Nederland belangrijkste drie punten zijn:

1. heldere rolverdeling tussen Commissie, het regelgevend comité en de lidstaten.
2. duidelijk tijdspad voor het vaststellen van uitvoeringsmaatregelen.
3. beperken van administratieve lasten voor bedrijven ten gevolgen van deze richtlijn.